

Przykłady korespondencji między nauczycielami a rodzicami

Wprowadzenie

Odpisywanie na wiadomości otrzymywane od rodziców jest wielką sztuką. Wymaga od nauczyciela powściągnięcia własnych emocji i precyzji w opisywaniu szkolnej rzeczywistości. Ważne jest także oddzielenie prywatnych relacji z rodzicami od profesjonalnych.

W trakcie szkoleń dotyczących współpracy z rodzicami obserwujemy, że nauczyciele zapoznają się z założeniami współpracy z dorosłymi oraz narzędziami umożliwiającymi efektywną komunikację, ale mimo to, gdy próbują formułować wiadomości, nie potrafią zastosować nabytej wiedzy. Często nie udaje im się przeprowadzić analizy przykładowych wiadomości, nie mogą oddzielić w wypowiedziach rodziców faktów od emocji czy też zapisać odpowiedzi z wykorzystaniem komunikatu FUKO.

Poniżej przedstawiamy przykłady korespondencji między rodzicami¹ i nauczycielami. Komentarz, którym opatrzone są wiadomości, powstał na podstawie rozmów z nauczycielami, którzy otrzymali przytoczone wiadomości. Można w nim znaleźć odwołania do treści prezentowanych w przewodniku „Współpraca z rodzicami w procesie planowania wsparcia” dostępnym w tym module.

¹ Odwołujemy się do wypowiedzi nauczycieli i nauczycielek zbieranych podczas warsztatów wychowawczych i superwizji prowadzonych przez Szkołę Edukacji PAFW i UW.

Sytuacja pierwsza

Wiadomość do nauczycielki – wychowawczyni (pisownia oryginalna):

Szanowna pani,
W dniu dzisiejszy był alarm smogowy
zostało wydane oficjalne zarządzenie
o pozostawianiu w pomieszczeniach ,
pomimo to zajęcia wf odbyły się na boisku
szkolnym
Proszę o oficjalne stanowisko szkoły i
wyjaśnienie
Pozdrawiam
XYZ

Odpowiedź nauczycielki:

Szanowna Pani,
Bardzo dziękuję za wiadomość, to ważny
temat. Nie umiem tego wyjaśnić, bo nie
mam wpływu na podejmowanie decyzji,
gdzie odbywają się lekcje wf-u – na boisku
czy w sali gimnastycznej. Myślę, że najlepiej
o to zapytać bezpośrednio nauczycielkę
wf- u.
Pozdrawiam serdecznie
X

Komentarz

Nauczycielka w przerwie między lekcjami otrzymała wiadomość od rodziców ucznia z klasy wychowawczej. Na podstawie słów użytych we wiadomości wnioskuje, że rodzice ucznia są zdenerwowani, oceniają decyzję szkoły jako błędną i oczekują wyjaśnień. Wiadomość wywołała w niej wiele emocji. Nauczycielka czuła się przestraszona, zdenerwowana, bezsilna. Błędy językowe i interpunkcyjne, zwłaszcza mała litera na początku słowa „pani” przykuły jej uwagę i były powodem irytacji.

Kiedy oddzieliła w wypowiedzi rodzica fakty od emocji, zauważyła, że rodzice zgłaszają uzasadnioną wątpliwość dotyczącą organizacji na dworze zajęć w trakcie alarmu smogowego. Domyśliła się, że za zapisanymi słowami mogą stać lęk o

dziecko czy zaniepokojenie wynikające z niezastosowania się szkoły do oficjalnych rekomendacji. Stwierdziła, że błędy w pisowni mogły wynikać z pisania wiadomości w aplikacji na telefonie, a nie musiały być wynikiem świadomej decyzji. Dzięki tej analizie nauczycielce udało się uspokoić emocje i poczuć się gotową do zredagowania odpowiedzi. Postanowiła odnieść się do przedstawionych faktów, czyli do organizacji lekcji wf-u na dworze w trakcie alarmu smogowego. Dostrzegła, że poruszona przez rodzica kwestia nie leży w obszarze jej odpowiedzialności. Postanowiła więc przekierować pytanie do nauczycielki wf-u. Napisała odpowiedź na wiadomość rodziców, ale jej jeszcze nie wysłała. Zajęła się innymi obowiązkami. Gdy po pewnym czasie przeczytała pierwszą wersję wiadomości, miała poczucie, że może ona zabrzmieć zbyt oschle. Nie chciała przejmować odpowiedzialności za zaistniałą sytuację, ale też zależało jej, by podkreślić, że nie bagatelizuje sprawy, przekierowując ją dalej. Dodała więc na początku zdanie wprost wyrażające zrozumienie dla wagi tematu. Nie zmieniło to jednak dalszej treści, ponieważ, jak zauważyła wcześniej, tę sprawę rodzice muszą najpierw omówić z nauczycielką wf-u.

Sytuacja druga

Wiadomość do nauczyciela (pisownia oryginalna):

Witam,
Proszę o pisemne wyjaśnienie dlaczego moja córka
O. otrzymała dwie oceny niedostateczne za brak
książki z fizyki? Pragnę dodać, że książka znajduje
się w szafce w szkole.
XYZ

Odpowiedź nauczyciela:

Szanowna Pani,
Z początkiem roku szkolnego uczniowie zostali zaznajomieni z przedmiotowym systemem oceniania (podpisana kartka z PSO powinna znajdować się w zeszyte ucznia), w którym zaznaczony został obowiązek bycia przygotowanym do zajęć.
Uczniowie wiedzą, iż po dwóch upomnieniach, każdorazowe nieprzygotowanie do lekcji jest związane z otrzymaniem oceny niedostatecznej. PSO został stworzony w oparciu o statut szkoły, z którym uczniowie winni się zapoznać.
Pozdrawiam
XYZ

Komentarz

Nauczyciel po zakończonym dniu pracy odczytał wiadomość od rodziców swojej uczennicy, odnoszącą się do sytuacji z mijającego dnia. W pierwszej chwili poczuł się zdenerwowany, ponieważ w tej wiadomości rodzice wprost krytykowali jego decyzję i postępowanie. Wiadomość sformułowana była lakonicznie, nauczyciel wyczuwał ukrytą w tej formie irytację rodzica. Nie chcąc, aby dalszym postępowaniem pokierowały jego emocje i domysły, postanowił oddzielić emocje rodziców od faktów, które opisali.

Wśród emocji, które mógł zauważyć, poza zdenerwowaniem były: niepokój o ocenę końcową córki, obawa, że O. może się zniechęcić do przedmiotu, poczucie niesprawiedliwości i bezsilności wynikające z faktu, że książka faktycznie znajdowała się w szkole. Faktem natomiast był brak książki na lekcji i otrzymana ocena niedostateczna. Nauczyciel wiedział, że decyzje dotyczące kryteriów oceniania i sposobów reagowania w klasie należą do jego obszaru odpowiedzialności. Wiedział także, że warto zrozumieć punkt widzenia drugiej strony i że współpraca z rodzicami sprzyja osiągnięciom edukacyjnym uczniów. Nie był pewien, czy rodzice wiedzieli, że córka wcześniej zgłaszała nieprzygotowanie do lekcji. Postanowił więc opisać kontekst wstawienia oceny niedostatecznej.

Nauczyciel, analizując zaistniałą sytuację, zaczął zastanawiać się, czy wstawianie ocen niedostatecznych za brak podręcznika jest dobrym rozwiązaniem.

Uwzględniając ten zapis w PSO, chciał podkreślić, jak istotne jest posiadanie odpowiednich materiałów. Bez tego nie można poprowadzić lekcji i zapewnić uczniom wysokiej jakości zajęć. Po przeczytaniu tej wiadomości i próbie zrozumienia sytuacji uczennicy, zaczął mieć jednak wątpliwości, czy jego intencje są jasne dla odbiorców. Tego wątku nauczyciel postanowił nie omawiać z rodzicami. Planuje na spokojnie to przeanalizować i ewentualnie wprowadzić zmiany do PSO. To obszar odpowiedzialności nauczyciela. Gdy podejmie decyzję i ewentualnie zmieni zdanie, poinformuje o tym wszystkich uczniów i rodziców.

Sytuacja trzecia

Wiadomość do wychowawczynie i innych nauczycieli (pisownia oryginalna):

Informuje Państwa, iż zadawanie i egzekwowanie prac domowych to naruszenie swobód obywatelskich, a zwłaszcza art.31 ust.2 Konstytucji RP, który mówi, że „nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje”. To także sprzeczne z art.31 Konwencji o prawach dziecka.

Nie ma podstaw prawnych do wystawiania przez nauczycieli do oceny niedostatecznej za brak pracy domowej.

Jednocześnie proszę o pisemne uzasadnienie nagminnego zabierania przez nauczycieli szkoły przerwy dzieciom.

Z poważaniem,
XYZ

Odpowiedź nauczycielki:

Szanowna Pani,
Oceny za prace domowe wystawione zostały na podstawie funkcjonujących w szkole Wewnętrznych Zasad Oceniania. Z mojej strony deklaruje wniesienie tego tematu na najbliższą Radę Pedagogiczną (10.05). Po niej wrócę do Pani z odpowiedzią. Jeśli sprawa jest w Pani odczuciu pilna – proszę zgłosić się do Dyrekcji. Z wyrazami szacunku
X

Komentarz

Wiadomość została wysłana do wychowawczynie oraz wszystkich nauczycieli uczących w klasie. Przytoczone przez mamę uczennicy argumenty są bardzo poważne. Nie przypominają dotąd otrzymywanych przez nauczycielkę wiadomości. Mama odwołuje się do Konstytucji i Konwencji o prawach dziecka oraz prosi o pisemne uzasadnienie stanowiska szkoły. Używa słów wskazujących na dużą irytację.

Początkowo nauczycielce wydaje się, że musi zareagować szybko. Natychmiast powiadomić dyrekcję szkoły, aby zapobiec ewentualnym problemom. Potem jednak przypomina sobie, że nie warto reagować pod wpływem emocji. Odwołując się do faktów, zauważa, że prace domowe są w szkole obecne od zawsze i córka pani XYZ nie pierwszy raz się zetknęła z zadaniem przeznaczonym do wykonania poza szkołą. Dodatkowo sprawa wykracza poza obszar odpowiedzialności nauczycielki. Jakikolwiek działania powinny zostać podjęte we współpracy z innymi pracownikami szkoły, więc postanawia podjąć ten temat na najbliższej radzie pedagogicznej. Ponieważ odbędzie się ono dopiero za miesiąc, nauczycielka wie, że musi wcześniej odpisać do mamy uczennicy. Chce zapewnić, że rozumie wagę sytuacji, a jednocześnie przypomnieć, że system oceniania nie jest zaskoczeniem i jest przedstawiany na początku każdego roku szkolnego. Na koniec decyduje się przedstawić mamie uczennicy możliwość podjęcia innego działania, jeśli nie chciałaby czekać na termin rady pedagogicznej.

Po wysłaniu wiadomości nauczycielka przeczytała ją jeszcze raz i zauważyła, że nie odniosła się do poruszonej przez panią XYZ kwestii przerw. Postanowiła, że sprawdzi, czy tak się dzieje (zapyta uczniów, nauczycieli, w miarę możliwości poobserwuje moment wychodzenia z klas) i w zależności od tego, czego się dowie, podejmie decyzję dotyczącą dalszych działań. Nie pisała już drugiej informacji do rodziców ze względu na napiętą sytuację. W innym przypadku pewnie uzupełniłaby wysłaną wiadomość.

Sytuacja czwarta

Wiadomość do nauczycielki – wychowawczyni (pisownia oryginalna):

Szanowna Pani Aleksandro,
Mam prośbę do Pani o wgląd w dziennik Ł.. Ma wystawioną ocenę z religii 4 przy częściowych ocenach 5- oraz 6-. O co tu chodzi, jakim cudem wyszła taka ocena? Rozmawialiśmy z Ł. w domu o tym, on sam to zauważył i miał pójść porozmawiać o tym. Bardzo Panią proszę o ewentualną pomoc. Podobnie z plastyką. Czy tu jest jakaś ukryta metoda, żeby w ten sposób coś przekazać uczniowi? Ja tego nie rozumiem, z rozmowy z Ł. wynika, że on też nie rozumie. Nie było do nas żadnej informacji nt jakichś problemów. Jestem w miarę w stałym kontakcie z p. R., bowiem uważamy, że jest taka potrzeba, ale nie sposób kontaktować się ze wszystkimi, jeśli nie ma do tego wyraźnych wskazań. Bardzo proszę o pomoc w wyjaśnieniu tego.
XYZ

Odpowiedź nauczycielki:

Szanowna Pani,
Dziękuję za informację o zaistniałej sytuacji. Proponuję, żeby Ł. porozmawiał z nauczycielami. W razie dalszych wątpliwości służę pomocą w komunikacji z nauczycielami.
Z wyrazami szacunku
XYZ

Komentarz

Wychowawczyni otrzymała od rodziców swojego ucznia z klasy wychowawczej wiadomość dotyczącą często powtarzającego się tematu – ocen. Nauczycielka od razu poczuła się zdenerwowana, ponieważ przypomniało jej to wiele trudnych rozmów z rodzicami, w których przekonywali ją, że oceny ucznia są nieadekwatne bądź niesprawiedliwe. Ulżyło jej, że nie dotyczy to ocen z jej przedmiotu, ale jednocześnie poczuła bezradność, ponieważ nie ma najlepszych relacji z nauczycielem plastyki, o którym pisze pani XYZ i nie wyobraża sobie rozmowy z nim na ten temat. Już kilka razy rodzice i uczniowie zgłaszali problemy dotyczące ocen z tego przedmiotu. Nauczycielka nie czuje się kompetentna w zakresie oceniania prac plastycznych i nie wie, jak powinno to wyglądać. Z tego, co słyszała od uczniów, wywnioskowała, że nauczyciel poprzez swój sposób pracy zniechęca do twórczych aktywności, ale ironiczne zdanie rodziców: „Czy tu jest jakaś ukryta metoda” zirytowało ją. Poczuła, że tkwi między młotem a kowadłem. Nauczycielkę religii znała niezbyt dobrze i nie wiedziała, jak wygląda ocenianie na jej przedmiocie. Zdecydowanie nie była gotowa, aby w tym momencie zreagować wiadomość. Wróciła do tego po powrocie ze spaceru. Nie chciała już skupiać się na emocjach, swoich czy rodziców. Przeczytała wiadomość raz jeszcze, próbując zauważyć, o jakich faktach piszą rodzice. Okazało się, że większość z nich wykracza poza obszary wpływu nauczycielki. Postanowiła nie wchodzić w dyskusję na temat faktów i nie wypowiadać się na temat zaistniałej sytuacji, tylko skupić się na rozwiązaniach. Przeczytała wiadomość jeszcze raz i zauważyła, że rodzice zrobili bardzo ważną rzecz – porozmawiali z synem oraz zachęcili go do podjęcia działania. Ustalili, że syn porozmawia z nauczycielem. Nauczycielka uznała, że wystarczy dać rodzicom sygnał, że popiera to działanie. Nie chciała, aby rodzice poczuli się ignorowani, więc w pierwszym zdaniu podziękowała za otrzymaną wiadomość. Na koniec zapewniła o swojej gotowości do pomocy w przyszłości.

Sytuacje piąta, szósta i siódma

Szanowna Pani,
Przyznam, że wiadomość od Pani bardzo mnie wzruszyła. Praca z S. była dla mnie niezwykle przygodą. Jestem dumna, że mogłam mu towarzyszyć i że nasze wspólne wysiłki przyniosły efekty.
Chciałabym podziękować Pani za wiadomość. Słowa docenienia od osoby, która obserwowała cały proces i potrafiła go tak mądrze opisać znaczą dla mnie bardzo wiele. A stawianie mnie za wzór poczytuję sobie za wyzwanie, któremu będę chciała sprostać w kolejnych latach pracy.
Życzę Pani i S. dobrego odpoczynku oraz wielu kolejnych edukacyjnych sukcesów.
Z wyrazami szacunku
Magda Z

Dzień dobry Pani Anno,
Z radością piszę, że A. uzyskała w rekrutacji 196,5 pkt i dostała się do liceum swego pierwszego wyboru, czyli na biolchem do IO im Tadeusza Czackiego :-)
To efekt pracy A. , ale także i Pani jako wychowawczyni oraz zespołu nauczycielskiego naszej szkoły. Bardzo dziękujemy i życzymy udanych wakacji.
Pozdrawiam serdecznie
XYV

Pani X,
Wspaniała wiadomość! Taki wynik to wielki sukces. Jestem bardzo dumna z A. Mam nadzieję, że A. będzie z nowej szkoły i klasy.
W imieniu wszystkich nauczycieli i swoim własnym chciałabym Pani podziękować za dostrzeżenie i docenienie naszej pracy. Przekazę Pani słowa wszystkim osobom, które pracowały z A. Jestem pewna, że sprawią im wielką radość.
Pozdrawiam serdecznie
Anna X

Pani Karolino,
dziękuję za informację o zielonej szkole.
Bardzo dziękuję za zorganizowane dzieciakom bogatego w atrakcje pobytu.
Wiem ile pracy i czasu to Panią kosztowało.
Pozdrawiam serdecznie,
XYZ

Pani XYZ,
Dziękuję za dobre słowa. Organizacja wycieczki była wyzwaniem, ale przyniosła całej klasie wiele radości. Mnie także. Bardzo dziękuję, że zwróciła Pani na to uwagę i znalazła czas na napisanie do mnie. Było to dla mnie niespodzianką i sprawiło mi dużą radość.
Pozdrawiam serdecznie
Karolina X

Szanowna Pani,
dziś moje myśli płyną szczególnie w Pani stronę! Jest Pani niezwykle ważnym dla mnie i S. nauczycielem. Dzięki Pani zupełnie zmieniło się podejście S. do nauki języków obcych. Uwierzył w siebie, co wydawało się niemożliwe pod koniec 6 klasy. Dziękuję za wrażliwość i chęci, bo zechciała Pani spojrzeć na niego indywidualnie, dać mu szansę na naukę języka francuskiego - co przez innych z góry było skazane na porażkę. Dziękuję za odkrycie drogi dla S - sprawdza się teraz i w nauce języka angielskiego! Bardzo też jestem wdzięczna za piękny uśmiech i dobre słowo. Jest Pani dla nas wzorem WSPANIAŁEGO nauczyciela. Życzę więc wspaniałych uczniów, miłych rodziców i dobrych relacji w pracy, ale przede wszystkim na zawsze tak wspaniałego uśmiechu i dobrej energii
XYZ

Dzień dobry Pani Anno,
Z radością piszę, że A. uzyskała w rekrutacji 196,5 pkt i dostała się do liceum swego pierwszego wyboru, czyli na biolchem do IO im Tadeusza Czackiego :-)
To efekt pracy A. , ale także i Pani jako wychowawczyni oraz zespołu nauczycielskiego naszej szkoły. Bardzo dziękujemy i życzymy udanych wakacji.
Pozdrawiam serdecznie
XYV

Komentarz

W module poświęconym komunikacji z rodzicami dostępny jest materiał „Komunikaty pozytywne”. Można w nim przeczytać o tym, że nauczyciele rzadko wysyłają rodzicom pochwały dotyczące funkcjonowania ich dzieci w szkole. Pewnie jeszcze rzadziej zdarza się sytuacja, że rodzice piszą wiadomość, w której doceniają nauczyciela i dziękują za zaangażowanie. Gdy nauczyciel otrzyma taką wiadomość, bardzo ważne jest, aby na nią odpisał. Nie wynika to tylko z kultury osobistej. Rodzice piszą takie wiadomości rzadko, także dlatego, że nie są pewni, jak je sformułować. Rzadko mają doświadczenia z taką praktyką, więc nie wiedzą, jak zostanie to przyjęte. Pozytywna reakcja nauczyciela może ich zachęcić do powtórzenia takiego zachowania w przyszłości, być może także do innych

nauczycieli. Wiadomo, że tworzenie dobrego klimatu współpracy między nauczycielami a rodzicami pozytywnie wpływa na osiągnięcia uczniów, zachęca też dorosłych do zaangażowania.